שיעור ב תשרי
יום ג
הרב דני פליסקין

עין טובה

1. שבת דף קכז עמוד ב

תנו רבנן: הדן חבירו לכף זכות דנין אותו לזכות.
ומעשה באדם אחד שירד מגליל העליון ונשכר אצל בעל הבית אחד בדרום שלש שנים. ערב יום הכפורים אמר לו: תן לי שכרי, ואלך ואזון את אשתי ובני.
אמר לו: אין לי מעות.
אמר לו: תן לי פירות. –
אמר לו: אין לי. –
תן לי קרקע. - אין לי. –
תן לי בהמת. - אין לי.
תן לי כרים וכסתות. - אין לי.
הנשיל כליו לאחוריו, והלך לביתו בפחי נפש.
לאחר הרגל נטל בעל הבית שכרו בידו, ועמו משוי שלשה חמורים, אחד של מאכל ואחד של משתה ואחד של מיני מגדים, והלך לו לביתו.
אחר שאכלו ושתו נתן לו שכרו.
אמר לו: בשעה שאמרת לי תן לי שכרי ואמרתי אין לי מעות במה חשדתני? –
אמרתי: שמא פרקמטיא בזול נזדמנה לך, ולקחת בהן. –
ובשעה שאמרת לי תן לי בהמה ואמרתי אין לי בהמה במה חשדתני? - אמרתי: שמא מושכרת ביד אחרים. –
בשעה שאמרת לי תן לי קרקע ואמרתי לך אין לי קרקע במה חשדתני? - אמרתי: שמא מוחכרת ביד אחרים היא. –
ובשעה שאמרתי לך אין לי פירות במה חשדתני? - אמרתי שמא אינן מעושרות. –
ובשעה שאמרתי לך אין לי כרים וכסתות במה חשדתני? –
אמרתי: שמא הקדיש כל נכסיו לשמים. –
אמר ליה: העבודה, כך היה! הדרתי כל נכסי בשביל הורקנוס בני שלא עסק בתורה, וכשבאתי אצל חבירי בדרום התירו לי כל נדרי.
ואתה, כשם שדנתני לזכות - המקום ידין אותך לזכות.

2. מסכת אבות פרק ב משנה ט

אמר להם צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם
רבי אליעזר אומר עין טובה
רבי יהושע אומר חבר טוב
רבי יוסי אומר שכן טוב
רבי שמעון אומר הרואה את הנולד
רבי אלעזר אומר לב טוב
אמר להם רואה אני את דברי אלעזר בן ערך שבכלל דבריו דבריכם אמר להם צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם רבי אליעזר אומר עין רעה רבי יהושע אומר חבר רע רבי יוסי אומר שכן רע רבי שמעון אומר הלוה ואינו משלם אחד הלוה מן האדם כלוה מן המקום ברוך הוא שנאמר (תהלים ל"ז) לוה רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן רבי אלעזר אומר לב רע אמר להם רואה אני את דברי אלעזר בן ערך שבכלל דבריו דבריכם:

3. ספר נתיבות עולם ב - נתיב עין טוב - פרק א

וההפרש שיש בין לב טוב ובין עין טוב, כי לב טוב נקרא כאשר הוא חפץ להוציא טוב אל אחר, ולב רע נקרא כאשר אינו רוצה להוציא טוב אל אחר, ועין טוב נקרא כאשר הוא רוצה וחפץ שיהיה חבירו בשלימות ובטוב, והפך זה עין רע נקרא כאשר עינו צר בשל אחר.

4. דברים פרק כא

כִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וְיִסְּרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם: יט וְתָפְשׂוּ בוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל שַׁעַר מְקֹמוֹ: כ וְאָמְרוּ אֶל זִקְנֵי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמֹרֶה אֵינֶנּוּ שֹׁמֵעַ בְּקֹלֵנוּ זוֹלֵל וְסֹבֵא: כא וּרְגָמֻהוּ כָּל אַנְשֵׁי עִירוֹ בָאֲבָנִים וָמֵת וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרָאוּ: